

Кроме того, множество фактов свидетельствуют о вероятности наличия таких отличий в речи авторов-мужчин и женщин. Это подтверждается не только выводами из предыдущих исследований, но и проведенным нами ранее статистическим анализом.

Ключевые слова: гендер, метафора, метафорическая номинация, метафорическая модель, гендерная маркированность.

Pirska Khrystyna. Sociocultural Influences of Gender on Metaphors. This article provides a short overview of the scientific researches in Western and Russian linguistics, concerning the study of the tropes in correlation with sociocultural notion of gender. The main results of the previous researches are discussed. Social factors that influence the choice of figurative means are illustrated. The arguments, which confirm the hypothesis of our research, are provided. The main stages of our research are represented as well as the principles of the factual material gathering and its classification. The given overview showed that foreign linguists pay not enough attention to the raised issue, especially when we speak about simultaneous crosscultural and gender analysis of the metaphorisation process in contemporary literary discourse. Moreover, a lot of facts indicate the possibility of such differences in male and female writers' speech. It is confirmed not only by the results of previous researches but also by the results of our previous statistical analysis.

Key words: gender, metaphor, metaphorical nomination, metaphorical model, gender marking.

УДК 811.112.2'37

Лариса Рись

Когнітивні аспекти семантики іменникових композитів-бахуврихі (ІКБ) в сучасній німецькій мові

У статті проаналізовано один із видів іменникового словоскладання в німецькій мові – композити-бахуврихі, які потрактовано в когнітивному ракурсі як засіб вербалізації результатів метонімічного осмислення дійсності. ІКБ – складні іменники із значенням посесивності, у яких людина, тварина чи предмет метонімічно називаються за характерною ознакою. Такі утворення екзоцентричні, вони експліцитно не виражають денотат. У роботі здійснено фреймове моделювання структур знання, вербалізованих складниками ІКБ.

Ключові слова: іменниковий композит (ІК), іменниковий композит-бахуврихі (ІКБ), екзоцентричний композит, фрейм, фреймове моделювання.

Постановка наукової проблеми та її значення. Екстраполяція когнітивної парадигми на словотвірні одиниці дає підстави розглядати їх як вербалізатори ментальних конструктів, які опередмечують знання про об'єкти номінації. Когнітивний підхід дає змогу простежити ментальні операції, що застосовують при обробці інформації про позначене, механізми відображення частини знань про об'єкт номінації в номінативній структурі похідної одиниці. Особливість іменникових композитів (ІК) – експліцитне вираження в їхній номінативній структурі родової належності позначеного предмета чи явища, здатність докладніше порівняно з афіксами представити денотат за допомогою другого безпосереднього складника (ДБС) (порівняємо нім. *Nagetier* і укр. *гризун*). Відбувається категоризація позначуваного не лише на словотвірному рівні (за допомогою словотвірної моделі), а й на лексичному, оскільки класифікатором виступає повнозначна лексема – ДБС композита. Така лексема має ознаки роду й водночас сигналізує про їхню присутність і в позначеному.

У низці композитів ДБС не виражає родового поняття через його метонімічне чи метафоричне переосмислення або переосмислення всього композита. Наприклад, ІК *Ohrwurm* має такі значення: 1) *kleines, besonders in Ritzen und Spalten lebendes, meist braunes Insekt mit kurzen Vorderflügeln*; 2) *(veraltend abwertend) Schmeichler, Kriecher*; 3) *(ugs.) Lied, Schlager, Hit, der sehr eingängig, einprägsam ist* [8]. Уже в першому прямому значенні ІК називає комаху кліщак, або рогачка, що не належить до класу, вираженого ДПС (черв'як). В інших двох значеннях відбувається метафоричне переосмислення ІК на основі його внутрішньої форми (значень компонентів номінативної структури): дехто/дещо, що, як «черв'як», забирається у вухо – 2) улесник, підлиза й 3) нав'язлива мелодія. Такі композити називають екзоцентричними, які у філологічній літературі розуміють як такі утворення, які експліцитно не виражають позначуваний денотат, їхнє значення не виводиться із семан-

тики їхніх складників. Одні з видів ектоцентричних композитів – посесивні композити, або композити-бахуврихі, – «складні слова з підрядним зв'язком між мотиваторами в мотивуючій дефініції, що виражають належність ознак, позначених твірними основами, посесору» [5, с. 50], наприклад: *Rotkäppchen* – червона шапочка, *Graukopf* – сива людина.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідженню когнітивних механізмів формування семантики іменникових композитів присвячені роботи І. В. Андрусак, О. В. Деменчука, Л. Ф. Рись, Н. А. Шток, Д. А. Шепелевої. В окремих розвідках проаналізовано особливості ектоцентричних складних слів (Н. В. Нагамова), структурно-морфологічні та семантико-номінативні властивості композитів-бахуврихі (В. Г. Рудий, А. Чубань), а також їх стилістичні та семантичні особливості функціонування на сучасному етапі розвитку мови (Л. Ф. Омельченко, О. О. Жихарева). Серед робіт, присвячених композитам-бахуврихі, є дослідження, спрямоване на з'ясування особливостей їхньої концептуальної семантики, проведене на матеріалі англійської мови (О. Г. Васильєва). Актуальність цього дослідження зумовлена недостатньою розробленістю проблематики ектоцентричного словоскладання, а також відсутністю лінгвокогнітивного аналізу німецьких композитів-бахуврихі, спрямованого на пояснення концептуальних основ їхньої семантики. У цьому контексті актуальним є встановлення структурних і семантичних особливостей посесивних композитів, яке спирається на специфіку відповідних концептуальних моделей. Виявлення таких моделей дає змогу з'ясувати особливості організації вербалізованих знань, об'єктивованих композитами-бахуврихі, і встановити мовні та поза-мовні чинники, що скеровують процес композитної посесивної номінації в сучасній німецькій мові.

Мета статті – з'ясувати когнітивні основи семантики композитів-бахуврихі в сучасній німецькій мові. Для досягнення мети потрібно розв'язати такі завдання: уточнити поняття «іменниковий композит-бахуврихі»; простежити втілення концептуальної інформації в номінативній структурі ІКБ; здійснити фреймове моделювання структур знання, вербалізованих ІКБ.

Об'єкт дослідження – іменникові композити-бахуврихі як номінативні одиниці сучасної німецької мови.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Для найменування композитів типу *Dickkopf*, *Löwenzahn* дослідники використовують такі терміни, як ектоцентричні композити, посесивні композити, композити-бахуврихі. Ектоцентричні композити зазвичай розуміють як композити, значення яких, на відміну від ектоцентричних, не виводиться із семантики їхніх безпосередніх складників [3, с. 3]. Так, німецька дослідниця І. Барц розрізняє навіть ектоцентричні копулятивні композити, значення яких не охоплює всі ознаки обох представлених у структурі композита класів предметів, наприклад: композит *Strumpfhose* (колготи) має окремі ознаки панчіх (*Strumpf*) та штанів (*Hose*), однак не є ні тим, ні іншим, на відміну від *Maler-Schriftsteller*, де особа можна бути названа і *Maler*, і *Schriftsteller* [7, с. 730]. Ектоцентричними є також композити з метафорично переосмисленими складниками: *Wissensloch*, *Verkehrsinfarkt*, *Gehirn-Jogging*, *Wortakrobat*, *Regenbogenpresse*, *Mondgehalt*.

Посесивні композити, або композити-бахуврихі, дослідники розглядають як вид детермінативних композитів, оскільки в них зберігається підпорядкування першого складника означуваному слову (ДБС). Їхньою особливістю є те, що суб'єкт чи предмет, який означає композит, не названий усередині складного слова, а перебуває поза ним: *Geizkragen* ≠ *Kragen*, тобто ІКБ є «ектоцентричними складними іменниками з комплексною ономазіологічною ознакою та експліцитно не вираженою ономазіологічною базою» [1, с. 2]. «Усі складені іменники типу бахуврихі характеризуються зумовленим переосмисленням, виступаючи складними найменуваннями частини або ознаки предмета і є метонімічним перенесенням найменування з частини на ціле» [4]. Бахуврихі – композити зі значенням належності частини чи ознаки об'єкта номінації, тому стосовно до них правомірним є використання обох термінів (композити-бахуврихі та посесивні композити), які ми розглядаємо як один із видів ектоцентричних композитів. Однак оскільки посесивними композитними найменуваннями (композитами зі значенням належності) можна вважати і представлення об'єкта номінації як частини якогось цілого (*Hemdkragen*, *Maustaste*, *Wadenmuskel*), репрезентацію об'єкта номінації як об'єкта володіння якоїсь особи/колективу (*Elternhaus*, *Männerhand*, *Frauenkörper*, *Wall-Street-Häuser*, *Bush-Politik*), ми надаємо перевагу терміну «композити-бахуврихі». ІКБ розуміємо як складні іменники, які називають предмет на основі метонімічного перенесення словоскладного найменування його частини на ціле. ІКБ зазвичай виступають найменуваннями осіб (антропосемічні бахуврихі), а також тварин і рослин, рідше – неживих предметів.

ІКБ – зразки вербалізації результатів одного з видів когнітивної діяльності людини – метонімічного осмислення дійсності. Опредметнення цього способу концептуалізації і категоризації дійсності у формі ІКБ передбачає ословлення доміантної риси об'єкта номінації, яке містить не лише назву певної частини чи ознаки предмета у формі ДПС, але і її опис, деталізацію у формі першого безпосереднього складника ІКБ. Для моделювання структур знання про об'єкт номінації, які можуть бути об'єктивованими ІКБ у німецькій мові, ми застосували запропоновану С. А. Жаботинською систему типових фреймових структур, конституенти яких трактують як понятійні сутності (концепти), об'єктивовані в категорійних значеннях частин мови. Зокрема, дослідниця виділяє п'ять основних фреймових типів: предметно-центричний, акціональний, партонімічний, гіпо-гіперонімічний, асоціативний фрейми [2].

Як ми вже зазначали, особливістю ІКБ є відсутність експлікації гіперонімічного слота в номінативній структурі ІК, як це відбувається в більшості детермінативних ІК (*Heimatort ist ein Ort, in dem jemand geboren und aufgewachsen ist, seine Heimat hat*); наявність метонімічного переосмислення та їхній посесивний характер. Основна функція такого метонімічного переосмислення імені полягає в ідентифікації об'єкта через особливу характерну деталь, яка зазвичай супроводжується певним означенням, що можна відобразити такою схемою: ДЕХТО: ціле (ІКБ) *mae* ТАКЕ ДЕЩО: частину (ПБС + ДБС), де об'єкт номінації, виражений ІКБ, та ДБС перебувають у відношенні «ціле – частина», а ПБС слугує докладному опису частини цілого, тобто найменування у формі ІКБ реалізується на основі відношень партонімічного фрейму, одного з базових фреймових структур. Партитивні відношення між об'єктами – один з основних видів смислового впорядкування наших знань про світ. Зв'язки, які встановлюються між предметними сутностями в структурі партонімічного фрейму, визначаються С. А. Жаботинською як відношення володіння: ДЕХТО: володар *mae* ДЕЩО об'єкт володіння, або екзистенція частини: ДЕЩО: ціле *mae* ДЕЩО: частину / ціле *mae* ДЕЩО: частину [2, с. 20].

Відповідно, можна виділити і два види ІКБ, які називають об'єкти на основі партитивних відношень та на основі відношень володіння. До партитивних ІКБ належать найменування тварин, рослин, предметів на основі експлікації у формі ДБС їхньої частини: *Dornschwanz* – шилохвіст (вид качок), *Gelbwurzel* – куркума, *Achtzylinder* – восьмициліндровий мотор. Сюди ж належать антропосемічні бахуврихі, другими компонентами яких виступають назви органів і частин тіла людини: *Graukopf*, *Spitzbart*, *Hinkebein*, *Stelzfuß*, *Lästerzunge*, *Rotznase*, *Schreihals*, *Dickwanst*, *Großmaul*, *Bauernschädel*, *Raffzahn*, *Schlitzauge*, *Schlitzohr*, *Knackarsch*, *Mondgesicht*, *Langfinger*, *Halbblut*. О. О. Селіванова розглядає партитивні відношення через холонім контейнера, частинами якого є партитиви. При цьому дослідниця зазначає, що контейнер може бути і фізичним, реально існуючим, і ментально-психологічним [6, с. 138–139]. Відповідно, партитивами, які стосуються людини, можна вважати і її розумові та психічні стани, властивості, які за метонімічного переосмислення теж здатні виступати найменуваннями людини: *Freigeist*, *Schreiberseele*, *Frohnatur*, *Fachkraft*, *Weltberühmtheit*, *Reklameschönheit*.

До ІКБ, які називають об'єкти на основі відношення володіння, належать найменування осіб у формі композитів, другими складниками яких є назви предметів одягу, знарядь праці або предметів повсякденного користування: *Weißkittel* (лікар), *Blauhelm* (солдат ООН), *Rotkäppchen* (червона шапочка), *Blaujacke* (матрос), *Grünrock* (лісник, мисливець), *Kratzbürste* (норовлива особа), *Schlafmütze* (сонько), *Blaustrumpf* (синя панчоха).

ІКБ не лише називають характерну рису іменованого об'єкта у формі ДБС, а й описують її за допомогою ПБС. Відношення між складниками ІКБ можуть представляти певні структури знання про позначене та відповідати відношенням різних базових фреймів, які є включеними в партонімічний. Так, відношення між складниками ІКБ може розгортатися в предметно-центричний фрейм і виражати: 1) певні якісні характеристики частини за допомогою ПБС, вираженого прикметником: ДЕХТО ціле (ІКБ) *mae* ТАКЕ (ПБС) ДЕЩО частина (ДПС): *Krummnase*, *Graukopf*, *Schwarzwurzel*, *Kleingeist*, *Weißdorn*; інколи ПБС описує не частину, а ціле: ТАКЕ (ПБС) ДЕХТО ціле (ІКБ) *mae* ДЕЩО частина (ДПС): *Geizkragen*, *Trotzkopf*, *Dumpfbacke*, *Dummkopf*; 2) (рідко) кількісні характеристики, виражені ПБС числівником ДЕЩО ціле (ІКБ) *mae* СТИЛЬКИ (ПБС) ДЕЩО частина (ПБС): *Zweirad*, *Vierkant*, *Fünfeck*; 3) акціональні характеристики, що належать зазвичай до цілого, виражені ПБС дієслівною основою чи віддієслівним іменником: ДЕХТО ціле (ІКБ) *mae* ДЕЩО частина (ДПС) та ДІЄ ТАК (ПБС): *Lästermaul*, *Plappermäulchen*, *Brummbart*, *Hinkebein*, *Führungskraft*; інколи ПБС може виражати інші характеристики, як-от місце (*Sanddorn* – обліпіха росте переважно на піщаному ґрунті) чи час (*Maiglöckchen*).

Складники ІКБ можуть стояти один з одним і в партитивних відношеннях, наприклад: ДЕХТО ціле (*Nashorn*) має ДЕЩО частина (*Nase*) має ДЕЩО частина (*Horn*). ПБС може виражати ціле / власника, а ДПС – частину, властивості якої ґрунтуються на типовому уявленні про власника: *Krämerseele, Bauernschädel, Kalbskopf, Schafskopf*.

Номінація композитом-бахуврихі може здійснюватися за рахунок різного роду асоціативних зв'язків, на основі відношення подібності, яке ґрунтується не стільки на дійсному стані речей в онтології, скільки на зближенні концептів у мисленні самої людини, концептуальній метафорі. Основа концептуальних метафор полягає в кореляціях між сутностями в нашому досвіді, у взаємодії двох структур знання (фреймів). Загальна схема такої взаємодії відповідає відношенням асоціативного фрейму: ДЕЩО-1 подібне ДЕЩО-2. Складники ІКБ можуть перебувати у відношеннях подібності ДЕЩО-1 частина (ДБС) подібне до ДЕЩО-2 (ПБС), наприклад: *Eierkopf* – ДЕХТО: ціле **Intelligenzler** має ДЕЩО: частину **Kopf** схоже на ДЕЩО **Ei**; схожі відносини між складниками мають ІКБ *Vollmondgesicht, Milchgesicht, Quadratschädel, Betonkopf, Gipskopf*. Інколи асоціативні зв'язки виникають на основі застосування ІКБ як прецедентного імені, коли характерною рисою / рисами позначеного виступає не частина, експлікована ІКБ, а характеристика прецедентної особи: *Blaustrumpf, Blaubart, Rotkäppchen*.

Під час найменування рослин і тварин композитами-бахуврихі можливі складні взаємодії партитивних й асоціативних зв'язків, поєднання метонімічного та метафоричного осмислення дійсності, що можна відобразити схемою: ДЕЩО ціле (ІКБ) має ДЕЩО частина *подібне до* ТАКЕ ДЕЩО (ПБС + ДБС), наприклад: *Schwalbenschwanz* – ДЕХТО ціле (метелик) має ДЕЩО-1 частина (крила) *подібне до* ДЕЩО-2 (хвіст ластівки). Багато назв рослин утворилося на основі порівняння частини рослини, зазвичай листя, квіток, із певними об'єктами навколишньої дійсності: *Schneeball* (калина) – кущ, який має суцвіття, схоже на сніжку; *Krebsschere* (тілоріз, різак) – рослина з ріжучими листками, подібно до клешні рака; *Fuchsschwanz* (лисохвіст) – трава, що має суцвіття, схоже на лисячий хвіст; *Hahnenfuß* (жовтець) – рослина з листям, подібним до ноги півня; *Kaiserkrone* (рябчик імператорський) – рослина з роду лілій, яка має квіти помаранчевого кольору у вигляді корони. Варто відзначити, що такі композити можуть мати пряме значення як детермінативний композит, який може піддаватися метонімічному та метафоричному або лише метафоричному переосмисленню. Так, ІК *Storchschnabel* має такі значення: 1) *дзьоб лелеки*; 2) за метонімічного та метафоричного переосмислення – *геранія, журавець* (рослина, плоди якої схожі на дзьоб лелеки); 3) за метафоричного переосмислення – *пантограф* (прилад, який за формою нагадує дзьоб лелеки). Лише в другому значенні цей ІК можна розглядати як композит-бахуврихі, оскільки лише в цьому випадку відбувається метонімічне осмислення об'єкта за типом *pars pro toto*.

Антропосемічні ІКБ теж здатні виступати й найменуваннями цілого за його частиною, тобто власне композитами-бахуврихі, і бути номінацією самої частини, типовими детермінативними композитами, у яких ДБС експлікує гіперонім. Так, ІКБ *Hohlkopf, Schwachkopf* виступають лише найменуваннями людини (*dummer Mensch*), а ІК *Lockenkopf, Krauskopf* позначають і голову (частину) з відповідним типом волосся (*Kopf mit Lockenhaar; Kopf mit Kraushaar*), і людину (ціле) з таким типом волосся (*Kind, junger Mensch mit Lockenhaar; Person mit Kraushaar*). Існування обох значень може бути ілюстрацією того, що процеси словотворення та метонімічного переосмислення відбувалися не одночасно, застосування назви певної частини для найменування цілого могло відбутися пізніше. Свідченням цього можна вважати й виникнення певних ситуативних образних метонімічних найменувань у мовленні, які не зафіксовані в словниках: *Verheiratet ist der Kurzhaar-Lockenopf mit der Rechtsanwältin...* (wams.de, 13.07.2003); *Böse Internet-Zungen behaupteten...* (stern.de, 30.08.2007). Окремі ІК, які нагадують композити-бахуврихі, наприклад *Plattfuß* (спущена шина), *Katzenauge* (світловідбивач), ми розглядаємо як метафоричні номінації, а не ІКБ, оскільки процес номінації відбувається на основі подібності певного предмета навколишньої дійсності (плоска стопа, котяче око) та всього об'єкта номінації (шина, світловідбивач), а не його окремої частини, відсутнє метонімічне осмислення предмета.

Схожими до ІКБ є зрощення, які теж позначають людей, тварин чи рослин на основі метонімічного переосмислення частини, однак вони утворені не за допомогою складання слів / основ, а додаванням суфікса **-er (-ler)** до певного словосполучення: *Zweibeiner, Linkshänder, Dickhäuter*,

Tausendfüßer Flachwurzler, Kreuzblütler, Schmetterlingsblütler, тобто є складно-похідними словами, особливими видами суфіксації.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Проаналізовані ІКБ іменують об'єкт на основі метонімічного перенесення позначення частини на ціле, посесивних відношень між об'єктом номінації та його характерною ознакою, вираженою складниками ІК. При цьому у фреймовій структурі, експлікованій ІКБ, на основі посесивних відношень можуть розгортатись та комбінуватись відношення інших базових фреймів: предметноцентричного, асоціативного, партонімічного (ІКБ із подвійними посесивними відношеннями). Це підтверджує думку про те, що мотиваційною базою іменникових композитів-бахуврихі слугують складні концептуальні структури, що утворюються в процесі метонімічного осмислення об'єктів навколишньої дійсності. Предметом подальшого дослідження може бути аналіз інших видів ексцентричних композитів, зокрема метафоричних, а також зіставний аналіз функціонування ІКБ у різних типах дискурсу.

Джерела та література

1. Васильєва О. Г. Концептуальна семантика субстантивних композитів-бахуврихі (на матеріалі антропо-семічної лексики сучасної англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Олена Григорівна Васильєва. – К., 2006. – 15 с.
2. Жаботинская С. А. Концептуальный анализ: типы фреймов / С. А. Жаботинская // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. : Філол. студії. – 1999. – Вип. 11. – С. 12–25.
3. Нагамова Н. В. Экзоцентрическое словосложение в немецкой обиходно-разговорной речи : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Наталья Викторовна Нагамова. – Белгород, 2009. – 24 с.
4. Омельченко Л. Ф. Англійські структурно-складні бахуврихі [Електронний ресурс] / Л. Ф. Омельченко, О. О. Жихарева. – Режим доступу : <http://www.stattionline.org.ua/filologiya/31/1873-anglijski-strukturno-skladni-bahuvrixi.html> (5.03.2014)
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінол. енцикл. / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
6. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология : монография / Елена Александровна Селиванова. – Киев : Изд-во укр. фитосоциол. центра, 2000. – 248 с.
7. Barz I. Die Wortbildung / Irmhild Barz // Duden. – Band 4. Die Grammatik : 7. Auflage. – Mannheim : Dudenverlag, 2005. – S. 641–772.
8. Duden – Das große Wörterbuch der deutschen Sprache (Office-Bibliothek) [Electronic resource] / Bibliographisches Institut & F. A. Brockhaus. – Mannheim, 2000. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Windows 2000 / 98 / Me / XP.

Рысь Лариса. Когнитивные аспекты семантики именных композитов-бахуврихи в современном немецком языке. В статье проанализирован один из видов именного словосложения в немецком языке – композиты-бахуврихи, которые рассматриваются в когнитивном аспекте как средство вербализации результатов метонимического осмысления действительности. Композиты-бахуврихи – это сложные существительные со значением посесивности, в которых человек, животное или предмет метонимично называются по яркому характерному признаку, который они имеют. Такие образования экзоцентричны, они эксплицитно не называют именуемый денотат. В исследовании осуществлено фреймовое моделирование структур знания об объекте номинации, вербализованных составляющими ИКБ, на основе партонимического, предметноцентрического и асоциативного фреймов.

Ключевые слова: именной композит (ИК), именной композит-бахуврихи (ИКБ), экзоцентричный композит, фрейм, фреймовое моделирование.

Rys Larisa. Cognitive Aspects of the Semantics of Substantive Bahuvrihi Compounds in Modern German. The article deals with one of the types of nominal composition in German – bahuvrihi compounds, which are analysed from the cognitive aspect as means of verbalisation of the results of metonymical reality understanding. Bahuvrihi compounds are substantive compounds with the meaning of possessiveness, in which a person, animal or thing are metonymically named after some striking feature they possess. Such formations are exocentric; they do not express the nominated denotation explicitly. In the research the frame models of information structures about the object of nomination, verbalised by the bahuvrihi components, are suggested. Bahuvrihi compounds and their components express the relations of partitive, subjective and associative frames.

Key words: substantive compound (SC), substantive bahuvrihi compound (SBC), exocentric compound, frame, frame modelling.

Стаття надійшла до редколегії
18.03.2014 р.